

Correctievoorschrift VWO

2009

tijdvak 1

tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 67 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Délaacroix in Marokko

1 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- De verbeelding van wreedheid en erotiek sluit aan bij de Romantische belangstelling voor emotie 1
- De Oosterse situering van het onderwerp sluit aan bij de Romantische belangstelling voor het exotische 1

2 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- *De dood van Sardanapalus* toont het beeld van de Oriënt als een (inferieure) door geweld, ongecontroleerde driften en lust gedreven samenleving 1
  - Dit beeld vindt zijn oorsprong in het superioriteitsgevoel van de Europeanen 1
- of
- *De dood van Sardanapalus* toont het beeld van de Oriënt als een losbandige, spannende en sensuele sprookjeswereld van duizend-en-één nacht 1
  - Dit beeld vindt zijn oorsprong in de geheime verlangens van de Europeaan met zijn (door kerk en staat) gereguleerde gevoelsleven 1

3 maximumscore 2

Twee van de volgende aspecten dienen te worden belicht:

- de dynamische (onduidelijke) compositie.
- Het donkere kleurgebruik en de sterke licht-donker verdeling die de indruk van een onbestemde ruimte versterken.
- De schilderachtige uitvoering (hanteringswijze) die het moeilijk maakt de onderdelen van de voorstelling van elkaar te onderscheiden.

per juist aspect 1

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het neoclassicisme was didactisch van aard en stelde de klassieke waarden en deugden, zoals evenwicht en harmonie, aan de orde (waarbij strikt de regels van de schilderkunst dienden te worden gevolgd). • Délaacroix' chaotische en gewelddadige verbeelding van <i>De dood van Sardanapalus</i> staat haaks op deze uitgangspunten. 	<p>1</p> <p>1</p>
5	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toen Délaacroix de Oriënt werkelijk bezocht zag hij rust en waardigheid in plaats van een wereld vol wellust en geweld (zoals in <i>De dood van Sardanapalus</i>) en begreep hij dat zijn oorspronkelijke beeld vals was • Hij was daarvan zó onder de indruk dat hij zijn indrukken vergeleek met een periode die te boek staat als een hoogtepunt van de Westerse beschaving 	<p>1</p> <p>1</p>
6	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:</p> <p>In het brieffragment typeert Délaacroix de Oriënt vanuit een Romantisch verlangen naar een ongecompliceerd en paradijselijk (pre-industrieel) bestaan. Hij ziet mensen om zich heen (in tegenstelling tot zijn eigen cultuur) als onbedorven en in rust en eenvoud levend.</p>	
	<p>Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven</p>	<p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

Drie van de volgende tegenstellingen:

Délaacroix (afbeelding 3)

- Nadruk op de omgeving / locatie
- Ongedwongen houding van de figuren in het gevolg
- Beschouwer op gelijke hoogte, op enige afstand alsof deze zich in de menigte bevindt, standpunt schuin op het gebeuren (overzicht, versterkt ruimtelijk karakter)
- Er wordt een verhaal verteld waarin de sultan een anonieme rol speelt; het gezicht blijft in de schaduw.

Chassériaux (afbeelding 4)

- Nadruk op de kalief, omgeving marginaal (decoratief opgebouwd, traditioneel ruitportret)
- Geposeerde houding / uitdrukking van de figuren
- Laag standpunt, dichtbij, dit versterkt het imponerende karakter van de verschijning (beeldvullend)
- Alle aandacht is op de kalief gericht; het is een herkenbaar persoon die de beschouwer aankijkt.

per juiste tegenstelling

1

8 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Chassériaux lijkt politiek stelling te nemen als voorstander van de Franse kolonisatiepolitiek in Marokko
- Omdat hij de kalief van Constantine (een bondgenoot in de Franse kolonisatiepolitiek) eer betoond door een schilderij van hem te maken dat alle kenmerken van een staatsieportret heeft (zoals het ten voeten uit weergeven van de persoon, het te paard zitten van de persoon, de persoon 'op een voetstuk te plaatsen' door het gebruik van het kikvorsperspectief.)

1

1

9 maximumscore 2

Twee van de volgende argumenten:

- Een ontklede vrouw poseert in het centrum van de voorstelling en het is ondenkbaar dat een Oosterse vrouw zich zo aan een Westerse man zou tonen.
- De houding van de vrouw is ontleend aan de klassieke (Westerse) kunst wat suggereert dat de voorstelling een atelieropstelling is.
- De omgeving (harem) is volledig onttrokken aan de blik van de beschouwer (tot een anonieme ruimte gereduceerd) en ondergeschikt gemaakt aan de figuren.

per juist argument

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
 Etnografische afbeeldingen waren legaal, terwijl pornografie verboden was. Het Oosten werd in negentiende-eeuws Europa geassocieerd met sensualiteit en verleidelijkheid, maar ook met wellust en seksuele uitpattingen. Vanwege deze beeldvorming kon deze ansichtkaart opgevat worden als een etnografisch verantwoorde afbeelding van een Oosterse vrouw.

Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven 1

11 maximumscore 3

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Het oriëntalisme gaat uit van a priori onoverbrugbare tegenstellingen tussen het Oosten en het Westen 1
- Het oriëntalisme benadrukt vooral verschillen, waarbij op grond van Westerse maatstaven voortdurend de Westerse superioriteit wordt benadrukt 1
- Vanuit deze beperkte visie heeft het oriëntalisme volgens Saïd een stereotype beeldvorming bewerkstelligd die het Westen in staat heeft gesteld om het Oosten in alle opzichten (maatschappelijk, militair, ideologisch-wetenschappelijk en verbeeldend) te beheersen 1

12 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
 Lewis ziet de oriëntalistiek als een zuivere, cultuurhistorische wetenschap die vrij is van politieke invloeden, motieven of bijbedoelingen.

Het land van de rijzende zon

---

13 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Na openstelling voor het Westen wilde Japan zich laten gelden als een aan het Westen gelijkwaardig land 1
- De uitleg dient tevens een van de volgende elementen te bevatten: 1
  - In de classicistische stijl vond men de status die deze aspiraties zichtbaar konden maken.
  - De classicistische stijl was een ‘standaard’ voor musea in het Westen.
  - De monumentaliteit en strengheid van de classicistische stijl leende zich heel goed voor het tot uitdrukking brengen van de macht die Japan wilde uitstralen naar het Westen.

Vraag	Antwoord	Scores
14	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kritiek was enerzijds gericht op het feit dat er geen aandacht meer was voor de kwaliteiten van de eigen Japanse cultuur • Anderzijds was de kritiek gericht op het feit dat er geen oog was voor de zwaktes in de Westerse cultuur en kunststijlen 	<p>1</p> <p>1</p>
15	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: Een presentatie op een wereldtentoonstelling veronderstelt dat een deelnemend land de eigen nationaliteit benadrukt. Hierin past de bouw van de <i>Ho-o-den</i> en niet het volgen van de overheersende, classicistische architectuurtraditie.</p>	
16	<p>maximumscore 3</p> <p>Drie van de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De helderheid van het ontwerp: de architectuur staat voorop en wordt niet verhuld door toegevoegde decoratie. – De zuiverheid van het materiaalgebruik: Japanse architectuur wordt gekenmerkt door het gebruik van ‘eerlijk’ materiaal zoals onbeschilderd hout. – De standaardisatie van het ontwerp: Japanse huizen kennen een vaste maatvoering gebaseerd op de maten van de vloermat (tatami). – De (organische) verbinding tussen architectuur en natuur: in Japanse huizen is de scheidlijn tussen binnen en buiten veel diffuser dan in het Westen. – Een open en lichte constructie: de Japanse architectuur wordt gekenmerkt door veel glaspartijen. – Het belang van horizontale lijnen: Japanse architectuur wordt gekenmerkt door horizontale accenten (bijvoorbeeld, horizontale rechthoeken als venstermaat met daarin een roedeverdeling met nadruk op de horizontale lijn). – Een complexe variatie van in- en uitspringende vormen. (Wright heeft het concept van grote geometrische bouwvolumes losgelaten.) 	
	per juist kenmerk	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Onder Westerse kunstenaars ontstond een groeiend verzet tegen de academische tradities. Zij zochten naar nieuwe wegen en deze vonden zij in de Japanse prentkunst. 1
- Japanse prenten worden gekenmerkt door een (voor het Westen, destijds,) ongebruikelijke hantering van materiaal en gereedschap, ongebruikelijke visuele standpunten (ruimteverbeelding) en compositie én een van de academische tradities afwijkend kleurgebruik, het gebruik van fellere kleuren in plaats van tonale kleuren. 1

18 maximumscore 1

Twee van de volgende kenmerken:

- de (wit)gepleisterde buitengevel
- materialen als staal (en beton)
- de constructie: staal- / beton-skeletbouw
- het platte dak

Opmerking

Een score mag alleen worden toegekend bij 2 juiste antwoorden.

19 maximumscore 1

Drie van de volgende kenmerken:

- Papier / hout: is relatief goedkoop te fabriceren.
- Papier / hout: is duurzaam want recyclebaar.
- Papier / hout: is biologisch afbreekbaar.
- Papier / hout: is overal lokaal te produceren (geen transport van grondstoffen e.d.).
- Papier / hout: is een licht bouw materiaal, hierdoor is er bij de bouw minder energieverbruik nodig.

Opmerking

Een score mag alleen worden toegekend bij drie juiste antwoorden.

20 maximumscore 3

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Het materiaalgebruik (kartonnen kokers) is hedendaags 1
- De (enorme) grote schaal (en het daarmee samenhangende gewicht) van de constructie is hedendaags 1
- De futuristische vormgeving in organische (sculpturale) vormen is hedendaags 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking hebben:
 Omdat het land zich ongeveer drieduizend jaar lang geïsoleerd van de rest van de wereld heeft ontwikkeld, kent Japan een sterke traditie die bepalend is voor de (artistieke) identiteit van Japanse architecten.

Primitivisme en Afrika

---

22 maximumscore 3

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Het samenbrengen van voorwerpen uit niet-Westerse culturen in een gespecialiseerd museum sloot aan bij de groeiende wetenschappelijke belangstelling voor deze culturen 1
- Het openen van musea voor etnografie bood de mogelijkheid om (op eigen bodem) de cultuur van niet-Westerse (gekoloniseerde) gebieden aan het publiek te tonen (Bildungsideal) 1
- Het aan het licht brengen welke de grondslagen waren waarop de Westerse beschaving zich had ontwikkeld (evolutiegedachte) 1

23 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
 Met het tonen van de ontwikkelingsachterstand (de primitieve staat) van de Afrikaanse cultuur aan een groot publiek wilde men het politieke draagvlak voor de (gewelddadige) koloniale overheersing vergroten. Tevens werd op deze manier de leidende rol van Europa bevestigd (ethnocentrisme).

Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven 1

24 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
 Het stadium van ontwikkeling van verschillende niet-Westerse volken (bijvoorbeeld 'de Afrikaan') werd beschouwd als te vergelijken met de prehistorische mens in Europa, onderontwikkeld en aan het begin van duizenden jaren durende culturele evolutie.

Vraag	Antwoord	Scores
25	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De confrontatie met Afrikaanse kunst betekende voor jonge kunstenaars een openbaring omdat ze daarin een geheel eigen (unieke) en ‘nieuwe esthetiek’ herkenden • Jonge kunstenaars zochten aan het begin van de 20e eeuw naar alternatieven voor de Europese kunsttraditie (die in essentie nog steeds gebaseerd was op de esthetiek van het naturalisme). De ontdekking (erkenning) van kunst die niet gebaseerd was op deze regels, bevestigde dat het mogelijk was om kunst te maken met een andere inhoud en (expressionistische) vormgeving 	<p>1</p> <p>1</p>
26	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Picasso neemt de schematische (gedeformeerde) vormgeving over waarbij losse onderdelen in een ondiepe ruimte worden gearrangeerd • Picasso neemt het spel met ruimte en volumes over door bijvoorbeeld het klankgat van de gitaar als cilinder weer te geven (zoals de ogen in het masker) 	<p>1</p> <p>1</p>
27	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:</p> <p>Etnocentrisme was de kern van de kritiek. De tentoonstelling deed geen recht aan de oorspronkelijke (religieuze) functie en/of betekenis van de niet-Westerse objecten. De aandacht richtte zich eenzijdig op de reactie van Westerse kunstenaars op de niet-Westerse objecten.</p> <p>Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven</p>	<p>1</p>
28	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:</p> <p>Originaliteit en het zoeken naar nieuwe wegen waren aan het begin van de twintigste eeuw belangrijke criteria in avant-garde kringen geworden. In zijn drang om een eigen / nieuwe kunst te scheppen, ontkende Picasso iedere suggestie van (het volgen van) voorbeelden.</p>	
29	<p>maximumscore 1</p> <p>Drie van de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – disproportie – sterk gestileerde, gedeformeerde en ruwe / hoekige vormtaal – polychromie, beschilderd in (krachtige) kleuren – zichtbaar spontane en directe werkwijze – hout als materiaal (geen academisch materiaal) 	

Opmerking

Een score mag alleen worden toegekend bij drie juiste antwoorden.

Vraag	Antwoord	Scores
30	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Dit past binnen de uitgangspunten van Die Brücke waarbij enerzijds het gevoel in de vorm van de creatieve impuls en anderzijds de eerlijke directe uitbeelding van het gevoel als belangrijkste waarden golden.</p>	
	Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven	1
31	<p>maximumscore 2</p> <p>Twee van de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De kunstwereld had afscheid genomen van de figuratieve kunst. Abstractie en minimalisme (Minimal Art) werden gezien als modern. Dit ruw gekapte en slordig beschilderde ‘figuratieve’ beeld stond haaks op deze ontwikkeling. – Critici meenden in de omhoog gestoken rechterarm van het beeld de Hitlergroet te herkennen. Baselitz werd Nazi sympathieën verweten. – Het beeld verwees te veel naar het ‘voorbije’ expressionisme en primitivisme. 	
	per juist kenmerk	1
32	<p>maximumscore 2</p> <p>Drie van de volgende argumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Door de figuur deels in het ruwe blok hout te laten verwijst Baselitz naar de sculpturale traditie van Rodin (en Michelangelo). – De manier waarop Baselitz in de vormgeving verwijst naar ‘primitieve’ Afrikaanse beeldhouwkunst sluit aan bij de traditie van vroeg twintigste-eeuwse (Duitse) beeldhouwers als Kirchner (die ook hun inspiratie zochten in de ‘primitieve’ beeldhouwkunst). – Door het gebruik van natuurgetrouwe proporties past het beeld in de Westerse kunsttraditie. – De weergave van het hoofd / gezicht als een realistisch portret past in de Westerse kunsttraditie. – Het naast elkaar gebruiken van zowel de schilder / tekentechniek én de beeldhouw techniek, binnen één werk past in de Westerse kunsttraditie (het opzoeken van de grenzen tussen de verschillende disciplines). 	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste 10 kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 10 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

afbeelding 1	<i>De dood van Sardanapalus</i> , Eugène Delacroix
afbeelding 2	<i>De Apotheose van Homerus</i> van J.A.D. Ingres
afbeelding 3	<i>Sultan van Marokko</i> , Eugène Delacroix
afbeelding 4	<i>Kalief van Constantine</i> , T. Chassériau
afbeelding 5	<i>Interieur van een harem</i> , T. Chassériau
afbeelding 6	<i>Binnenkomst in de Harem</i> , H. Browne
afbeelding 7	Ansichtkaart Constantine
afbeelding 8	<i>Keizerlijke museum in Kyôto</i> , Katayama
afbeelding 9	<i>Wereldtentoonstelling van 1893 in Chicago</i>
afbeelding 10	<i>Darwin D. Martin complex</i> , F.L. Wright
afbeelding 11	<i>Darwin D. Martin complex</i> , F.L. Wright
afbeelding 12	<i>Japans Paviljoen</i> , Shigeru Ban
afbeelding 13	<i>Japans Paviljoen</i> , Shigeru Ban
afbeelding 14	<i>Japans Paviljoen</i> , Shigeru Ban
afbeelding 15	<i>Gitaar</i> , Picasso
afbeelding 16	<i>Grebo masker</i>
afbeelding 17	<i>Dansende vrouw</i> , E.L. Kirchner
afbeelding 18	<i>Modell für eine Skulptur</i> , G. Baselitz
afbeelding 19	<i>Lobi beeld</i>
afbeelding 20	<i>Gallantry and Criminal Conversation</i> , Shonibare
afbeelding 21	<i>Gallantry and Criminal Conversation</i> , Shonibare
figuur 1	<i>Ho-o-den</i>
figuur 2	<i>Japans theehuis</i>
figuur 3	<i>Terminal Tokyo Airport</i> , Ishimoto
figuur 4	foto van tentoonstelling <i>Scènes uit het leven van de Afrikaan</i>

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.